
ПРАВИЛНИК
О ВАСПИТНО-ДИСЦИПЛИНСКОЈ И
МАТЕРИЈАЛНОЈ ОДГОВОРНОСТИ
УЧЕНИКА
ОШ „Светозар Марковић“ Лесковац

(дел. бр. 541 од 26.04.2024. год.)

Април, 2024. године

Република Србија
ОСНОВНА ШКОЛА
„СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“
Лесковац
дел. бр. 541
датум: 26.04.2024.

На основу члана 83, 85-86. и 119. став 1. тачка 1) Закона о основама система образовања и васпитања ("Сл. гласник РС", бр. 88/2017, 27/2018 – др. закон, 10/2019, 6/2020, 129/2021 и 92/2023) и члана 50-50.а, 52-53. и 56. став 1. тачка 1) Статута Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац (пречишћени текст дел. бр. 491 од 15.04.2024. год.), Школски одбор Основне школе „Светозар Марковић“ Лесковац, на седници одржаној дана 26.04.2024. године, доноси

П Р А В И Л Н И К О В А С П И Т Н О - Д И С Ц И П Л И Н С К О Ј И М А Т Е Р И Ј А Л Н О Ј О Д Г О В О Р Н О С Т И У Ч Е Н И К А

ОСНОВНЕ ШКОЛЕ „СВЕТОЗАР МАРКОВИЋ“ ЛЕСКОВАЦ

Члан 1.

Овим Правилником (у даљем тексту :Правилник) уређују се обавезе и одговорност ученика, поступак за утврђивање одговорности за лакше повреде обавеза ученика, васпитно-дисциплински поступак, поступање школе у случајевима школе у случајевима дискриминације и вређања угледа, части и достојанства личности и насиља и злостављања од стране ученика ученика, васпитне и васпитно-дисциплинске мере, правна заштита ученика и материјална одговорност ученика у Основној школи “Светозар Марковић“ у Лесковац (у даљем тексту: Школа).

Термини изражени у овом Правилнику у граматичком мушком роду подразумевају природни мушки и женски род лица на које се односе.

Обавезе ученика

Члан 2.

Ученик има обавезу да:

- 1) редовно похађа наставу и извршава школске обавезе;
- 2) поштује правила понашања у школи, одлуке директора и органа школе;
- 3) ради на усвајању знања, вештина и вредносних ставова утврђених школским програмом, прати сопствени напредак и извештава о томе наставнике и родитеље, односно друге законске заступнике;
- 4) не омета извођење наставе и не напушта час без претходног одобрења наставника;
- 5) поштује личност других ученика, наставника и осталих запослених у школи;
- 6) чува имовину школе и чистоћу и естетски изглед школских просторија

7) стара се о очувању животне средине и понаша у складу са правилима еколошке етике.

У остваривању права и обавеза ученик не сме да угрожава друге у остваривању њихових права.

Одговорност ученика

Члан 3.

Ученик може да васпитно-дисциплински да одговара за:

1. лакшу повреду обавезе прописану чланом 50. а став 10. Статута;
2. тежу повреду обавезе прописану чланом 83. став 3. Закона о основама система образовања и васпитања;
3. повреду забране прописане чланом 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања.

Када ученик изврши повреду обавезе, односно забране школа одмах, а најкасније наредног радног дана од дана сазнања обавештава родитеља, односно законског заступника и укључује га у одговарајући поступак.

Ученик одговара за лакшу повреду обавезе ако је у време када је учињена била предвиђена Статутом школе.

Ученик одговара за повреду забране, односно тежу повреду обавезе ученика, ако је забрана, односно тежа повреда обавезе у време када је повреда учињена била прописана Законом.

Лакше повреде обавеза ученика

Члан 4.

Лакше повреде обавеза ученика су:

1. непридржавање правила понашања у школи;
2. непоштовање одлука надлежних органа школе;
3. неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада 5 - 25 часова;
4. неоправдано кашњење на наставу и друге облике образовно-васпитног рада;
5. напуштање часа без претходног одобрења наставника;
6. ометање образовно-васпитног рада у одељењу;
7. коришћење разних облика преписивања и других недозвољених облика помоћи у поступку оцењивања
8. употреба мобилног телефона, електронских уређаја и других средстава којима се ремети дисциплина на часу и други облицима образовно-васпитног рада, а која не представља тежу повреду обавезе ученика;
9. употреба мобилног телефона у школи, без одобрења од стране наставника, стручног сарадника, секретара или директора школе;
10. недоношење прибора и опреме за обављање наставе и других облика образовно-васпитног рада;
11. необавештавање родитеља о резултатима учења и владања и непреношење порука одељенског старешине, других наставника и стручних сарадника
12. недолично понашање према другим ученицима, наставницима, стручним сарадницима, другим запосленима и трећим лицима у школи;
13. недисциплиновано понашање током наставе, других облика образовно-васпитног рада, испита, ваннаставних активности и школских манифестација;
14. изазивање нереди у просторијама школе и школском дворишту;
15. оштећење или уништење личних ствари и прибора других ученика, наставника и других запослених у школи;

16. оштећење или нарушавање естетског изгледа школске зграде, просторија, инвентара, инсталација и школског дворишта;
17. долажење у школу и на друга места на којима се организују школске активности неприкладно одевен;
18. увођење у школу лица које није ученик школе.

Теже повреде обавеза ученика

Члан 5.

Теже повреде обавеза ученика су :

1. уништење, оштећење, скривање, изношење, преправка или дописивање података у евиденцији коју води школа или друга организација, односно органа;
2. преправка или дописивање података у јавној исправи коју издаје школа или орган, односно исправи коју изда други орган;
3. уништење или крађа имовине школе, дома ученика или друге организације или органа у чијем објекту остварује право на смештај, исхрану и васпитни рад привредног друштва, предузетника, ученика или запосленог;
4. поседовање, подстрекивање, помагање, давање другом ученику и употреба психоактивних супстанци, односно алкохола, дрога и никотинских производа;
5. уношење у школу или другу организацију оружја, пиротехничких средстава или другог предмета којим може да угрози или повреди друго лице;
6. понашање ученика који угрожава властиту безбедност или безбедност других ученика, наставника и запослених у школи, у школским и другим активностима које се остварују ван школе, а које школа организује и које доводи до њиховог физичког и психичког повређивања.
7. употреба мобилног телефона, електронског уређаја и другог средства у сврхе којима се угрожавају права других или у сврхе преваре у поступку оцењивања;
8. неоправдано изостајање са наставе и других облика образовно-васпитног рада више од 25 часова у току школске године, од чега више од 15 часова након писменог обавештења родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
9. учестало чињење лакших повреда обавеза у току школске године, под условом да су предузете неопходне мере из става 1. Овог члана ради корекције понашања ученика.

За повреду из става 3. тачка 8) и 9) овог члана обавезна је поступност у изрицању мера

Повреде забрана

Члан 6.

Ученик одговара за повреду следећих забрана:

- 1) забране дискриминације из члана 110. Закона о основама система образовања и васпитања;
- 2) забране насиља злостављања и занемаривања из члана 111. Закона;
- 3) забране понашања које вређа углед и част или достојанство из члана 112. Закона.

Забрана дискриминације

Члан 7.

У школи су забрањене дискриминација и дискриминаторско поступање, којим се на непосредан или посредан, отворен или прикривен начин неоправдано прави разлика или неједнако поступа, односно врши пропуштање (искључивање, ограничавање или давање првенства), у односу на лице или групе лица, као и на чланове њихових породица или њима блиска лица на отворен или прикривен начин, а која се заснива на раси, боји коже, прецима,

држављанству, статусу мигранта, односно расељеног лица, националној припадности или етничком пореклу, језику, верским или политичким убеђењима, полу, родном идентитету, сексуалној оријентацији, имовном стању, сметњи у развоју и инвалидитету, брачном или породичном статусу, осуђиваности, старосном добу, изгледу, чланству у политичким, синдикалним и другим организацијама и другим стварним односно претпостављеним личним својствима, као и другим основама утврђеним законом којим се прописује забрана дискриминације.

Не сматрају се дискриминацијом посебне мере уведене ради постизања пуне равноправности, заштите и напретка лица, групе лица која се налазе у неједнаком положају.

Забрана насиља, злостављања и занемаривања

Члан 8.

У школи је забрањено: физичко, психичко, социјално, дигитално и свако друго насиље, злостављање и занемаривање запосленог, детета, ученика, одраслог, родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица у школи.

Занемаривање и немарно поступање представља пропуштање школе или запосленог да обезбеди услове за правилан развој ученика.

Под насиљем и злостављањем подразумева се сваки облик једанпут учињеног или поновљеног вербалног или невербалног понашања које има за последицу стварно или потенцијално угрожавање здравља, развоја и достојанства личности детета, ученика или запосленог.

Насиље и злостављање сматра се насиље запосленог према детету, ученику, другом запосленом, родитељу, односно другом законском заступнику (у даљем тексту: родитељ); ученика према другом детету, ученику или запосленом; родитеља према свом детету, другом детету и ученику, запосленом као и према трећем лицу.

Насиље и злостављање може да јави као физичко, психичко (емоционално), социјално и дигитално .

Физичко насиље је понашање које може да доведе до стварног или потенцијалног телесног повређивања детета, ученика или запосленог; физичко кажњавање ученика од стране запослених и других одраслих особа.

Психичко насиље је понашање које доводи до тренутног или трајног угрожавања психичког и емоционалног здравља и достојанства детета и ученика или запосленог.

Социјално насиље и злостављање је понашање којим се искључује дете и ученик из групе вршњака и различитих облика социјалних активности, одвајањем од других, неприхватањем по основу различитости, ускраћивањем информација, изоловањем од заједнице, ускраћивањем задовољавања социјалних потреба.

Дигитално насиље је злоупотреба информационих технологија која може да има за последицу угрожавање достојанства личности и остварује се слањем порука, видео записа, електронском поштом, СМС-ом, ММС-ом, путем веб-сајта (web site), четовањем, укључивањем у форуме, социјалне мреже и објављивањем садржаја или поверљивих личних података без сагласности (информација, слика, видео снимака и сл.).

Остали појавни облици насиља одређени су Правилником о протоколу поступања установе у одговору на насиље, злостављање и занемаривање и чланом 47. Статута школе.

Забрана понашања које вређе углед, част и достојанство

Члан 9.

Забрањено је свако понашање запосленог према детету и ученику; детета и ученика према запосленом; родитеља, односно другог законског заступника или трећег лица према запосленом; запосленог према родитељу, односно другом законском заступнику детета и ученика према другом детету или ученику, којим се вређа углед, част или достојанство.

Појачан васпитни рад и друштвено-користан рад и хуманитарни рад

Члан 10.

Према ученику који врши повреду правила понашања у школи или не поштује одлуке директора и органа школе, неоправдано изостане са наставе пет часова, односно који својим понашањем угрожава друге у остваривању њихових права, као и у случају сумње да је починио тежу повреду обавезе ученика и повреду забране из чл. 110-112. Закона, школа уз учешће родитеља, односно другог законског заступника, појачава васпитни рад.

Васпитни рад из става 1. овог члана остварује се активностима: у оквиру одељењске заједнице, стручним радом одељењског старешине, педагога, психолога и посебних тимова. Када је неопходно, школа сарађује и са одговарајућим установама социјалне, односно здравствене заштите, ради одређивања и пружања подршке ученику у вези са променом његовог понашања.

Одељењски старешина, заједно са стручним сарадницима, односно са Тимом за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања или Тимом за инклузивно образовање, сачињава план појачаног васпитног рада који траје најкраће до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Одељењски старешина води посебну педагошку евиденцију о појачаном васпитном раду у коју се уносе подаци о: догађају, учесницима, временској динамици, предузетим активностима и мерама и оствареним резултатима тог рада.

Резултати појачаног васпитног рада узимају се у обзир приликом изрицања васпитних мера.

Резултате појачаног васпитног рада, на основу заједничког извештаја одељенског старешине, стручних сарадника и тимова, директор, односно Наставничко веће узима у обзир приликом изрицања васпитно – дисциплинске мере.

Са учеником који ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, учини повреду забране из чл. 110-112. Закона, школа у складу са извештајем спољашње мреже заштите појачава васпитни рад, уз предузимање других активности у складу са Правилником о .

Члан 11.

Друштвено-користан, односно хуманитарни рад реализује се у оквиру појачаног васпитног рада са ученицима за учињену лакшу и тежу повреду обавеза ученика и повреду забране, водећи рачуна о психофизичкој и здравственој способности, узрасту и достојанству ученика, у складу са Правилником о обављању друштвено-корисног, односно хуманитарног рада у установама образовања и васпитања и Правилником о друштвено-корисном, односно хуманитарном раду школе.

Члан 12.

Све мере за повреду обавезе, односно повреду забране прописане овим Правилником, могу да се изрекну ученику ако је Школа претходно предузела неопходне активности појачаног васпитног рада и друштвено-корисног, односно хуманитарног рада.

Када предузете неопходне активности појачаног васпитног рада и друштвено-корисног, односно хуманитарног рада доведу до побољшања понашања ученика, обуставиће се поступак против ученика, осим ако је учињеном повредом забране из члана 110-112. Закона, ученик озбиљно угрозио интегритет другог лица.

Поступак за утврђивање одговорности за лакше повреде обавеза ученика

Члан 13.

Поступак за утврђивање одговорности за лакше повреде обавеза ученика је хитан.

Поступак за утврђивање одговорности ученика за лакше повреде обавеза покреће одељењски старешина у најкасније року од 8 дана од дана сазнања за повреду и учиниоца.

Поступак се окончава најкасније у року од 30 дана од дана покретања.

Поступак води одељењски старешина у сарадњи са стручном службом, тако што предузима следеће:

- о повреди обавезе ученика обавештава родитеља, односно другог законског заступника одмах, а најкасније наредног радног дана;
- узима изјаву ученика у присуству родитеља, односно другог законског заступника;
- узима изјаву ученика – сведока у присуству родитеља, односно другог законског заступника;
- утврђује релевантне чињенице;
- предлаже директору школе спровођење мере појачаног васпитног рада према ученику, уколико утврди да је ученик одговоран за чињење лакше повреде;
- спроводи меру појачаног васпитног рада, по решењу директора, самостално или у сарадњи са стручном службом;
- обуставља поступак, уколико је мера појачаног васпитног рада довела до позитивне промене у понашању ученика;
- изриче опомену, односно укор одељењског старешине или предлаже одељењском већу доношење одлуке о изрицању укора одељењског већа, уколико мера појачаног васпитног рада није довела до позитивне промене у понашању ученика.

Ток поступка одељењски старешина евидентира у педагошкој документацији.

Уз изрицање мере појачаног васпитног рада одређује се и обавеза обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада од стране ученика у просторијама школе или ван под надзором наставника, односно стручног сарадника.

О изреченој васпитној мери и обавези обављања друштвено-корисног, односно хуманитарног рада одељењски старешина обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Васпитно-дисциплински поступак

Члан 14.

За теже повреде обавеза ученика и за повреде забране из чл. 110-112. Закона школа води васпитно-дисциплински поступак о којем обавештава родитеља, односно другог законског заступника ученика.

Школа обавештава Министарство о повреди забране из чл. 110-112. Закона, у складу са Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности и Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Члан 15.

Васпитно-дисциплински поступак је хитан.

Васпитно-дисциплински поступак за учињену повреду забране дискриминације, забране насиља, злостављања и занемаривања и забране понашања које вређа углед, част или достојанство покреће се одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања за повреду.

Васпитно-дисциплински поступак за теже повреде обавеза покреће се најкасније у року од пет радних дана од дана сазнања.

Изузетно од става 5. овог члана, за учињене теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона директор закључком покреће васпитно-дисциплински поступак одмах, а најкасније у року од два радна дана од дана сазнања, о чему одмах обавештава родитеља, односно другог законског заступника.

Директор покреће и води поступак и окончава га решењем.

Васпитно-дисциплински поступак се води по правилима општег управног поступка.

Члан 16.

Васпитно-дисциплински поступак покреће директор школе закључком који садржи:

- податке о ученику,
- опис теже повреде обавезе ученика, односно забране,
- време, место и начин извршења повреде;
- одговарајуће доказе и
- време и место одржавања расправе и саслушања ученика и осталих учесника и сведока у поступку.

Закључак из става 1. овог члана доставља се родитељу, односно другом законском заступнику ученика одмах, а најкасније наредног радног дана.

Члан 17.

Расправу у васпитно-дисциплинском поступку води директор.

У васпитно-дисциплинском поступку ученик, уз присуство родитеља, односно другог законског заступника, као и сви остали учесници и сведоци морају бити саслушани и дати писану изјаву.

Уколико се родитељ, односно други законски заступник ученика, који је уредно обавештен, не одазове да присуствује васпитно-дисциплинском поступку, директор школе поставља одмах, а најкасније наредног радног дана, психолога, односно педагога установе да у том поступку заступа интересе ученика, о чему одмах обавештава центар за социјални рад.

У току поступка морају се утврдити све чињенице и околности, које су од значаја за одлучивање, а нарочито:

- тежину учињене повреде;
- степен кривице ученика,
- узраст и психофизичко стање ученика
- кајање због учињене повреде и понашање после учињене повреде
- тежину последице која је наступила повредом
- раније чињење повреда обавеза ученика
- да ли постоје разлози за искључење постојања повреде обавезе (нужна одбрана или крајња нужда)
- да ли постоје разлози за искључење кривице ученика (неурачунљивост, принуда, заблуда) и
- друге олакшавајуће и отежавајуће околности.

О току расправе у васпитно-дисциплинском поступку води се записник, уз који се прилажу сви докази изведени у току поступка.

Записник треба да садржи: датум, време и место сачињавања записника, име и презиме ученика, одељење и разред, име и презиме родитеља и других присутних, кратак опис повреде обавезе ученика, кратко формулисана питања и сажете одговоре на њих.

Записник потписује ученик, његов родитељ, директор као и записничар.

Члан 18.

Васпитно-дисциплински поступак окончава се доношењем решења у року од 30 дана од дана покретања, осим у случају повреде забране и теже повреде обавезе ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона, када се васпитно-дисциплински поступак окончава у року од 20 дана од дана покретања.

Директор утврђује одговорност ученика и изриче васпитно-дисциплинску меру, уколико је у васпитно дисциплинском поступку утврђено да је ученик одговоран за повреду за коју је поступак покренут, а спроведене мере појачаног васпитног рада и друштвено-

корисног и хуманитарног рада нису довеле побољшања у понашању ученика или је учињеном повредом забране из члана 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Директор утврђује одговорност ученика и обуставља васпитно-дисциплински поступак против ученика за чињење теже повреде обавезе, уколико су спроведене мере појачаног васпитног рада и друштвено-корисног и хуманитарног рада довеле до побољшања у понашању ученика,

Директор утврђује одговорност ученика и обуставља васпитно-дисциплински поступак против ученика за чињење повреде забране из члана 110-112. Закона, уколико учињеном повредом није озбиљно угрожен интегритет другог лица, а спроведене мере појачаног васпитног рада и друштвено-корисног и хуманитарног рада су довеле до побољшања у понашању ученика;

Директор ослобађа ученика од одговорности, уколико је утврђено да ученик није одговоран за повреду за коју је покренут поступак.

Члан 19.

На решење о изреченој васпитно-дисциплинској мери родитељ, односно други законски заступник има право жалбе Школском одбору у року од осам дана од дана достављања решења.

Жалба одлаже извршење решења.

Школски одбор одлучује о жалби у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране родитеља, односно другог законског заступника, тако што:

- одбацује жалбу као неблаговремену или изјављену од неовлашћеног лица;
- одбија жалбу као неосновану;
- усваја жалбу као основану и враћа предмет директору на поновно одлучивање.

Члан 20.

Изречена васпитно-дисциплинска мера евидентира се у дневнику васпитно-образовног рада и ђачкој књижици, након коначности решења о њеном изрицању и уноси се у одговарајући део преводнице, приликом превођења у другу основну школу у току школске године.

Школа у којој ученик наставља школовање у обавези је да прати понашање ученика и спроводи појачан васпитни рад у сарадњи са надлежним центром за социјални рад и другим установама спољашње заштитне мреже.

Удаљење ученика са наставе

Члан 21.

У васпитно дисциплинском поступку који је покренут за тежу повреду обавезе ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона и повреду забране, ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада који обухвата обавезну наставу и остале облике образовно-васпитног рада, у складу са чланом 85. Закона, чланом 47. в Статута и овим Правилником.

Ученик може бити удаљен из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада најкраће пет радних дана, а најдуже до окончања васпитно-дисциплинског поступка.

Тим за заштиту процењује да ли је неопходно да се током трајања васпитно-дисциплинског поступка ученик удаљи из процеса непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада. Улога Тима за заштиту је да прикупи чињенице од значаја за поступање и квалификовање теже повреде обавеза ученика. Процена Тима за заштиту чини саставни део решења којим се ученик удаљује из процеса непосредног образовно-васпитног рада.

Директор школе, након процене Тима за заштиту од дискриминације, насиља, злостављања и занемаривања, доноси решење о удаљењу ученика из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада.

Пре доношења решења о удаљењу морају се утврдити све чињенице које су од значаја за одлучивање.

Током удаљења ученика из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног ученик, родитељ, односно други законски заступник је дужан да се информише о току наставног процеса и да садржаје програма наставе и учења прати уз употребу наставног материјала који је школа у обавези да достави ученику ради обезбеђивања континуитета у образовању.

Школа је дужна да о удаљењу ученика из непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног обавести родитеља и надлежни центар за социјални рад ради заједничког деловања у реализацији појачаног васпитног рада и израде Плана појачаног васпитног рада за ученика, током трајања васпитно-дисциплинског поступка, односно мере непосредног удаљавања.

У случају удаљавања из процеса непосредног образовно-васпитног рада и осталих облика образовно-васпитног рада школа, заједно са родитељима и Центром за социјални рад, реализује појачан васпитни рад. Током удаљења ученика, школа је у обавези да на иницијативу ученика, родитеља, достави потребне наставне материјале како би се обезбедио континуитет у праћењу наставног процеса ученика.

У случају неукључивања, односно непоступања по поновном обраћању надлежном Центру за социјални рад, школа обавештава министарство надлежно за надзор над радом центара.

Приликом реализације активности, у оквиру Плана појачаног васпитног рада, родитељ је одговоран за редовно учешће ученика у планираним активностима Плана појачаног васпитног рада.

Након повратка у школу, са учеником се наставља појачан васпитни рад и праћење, у складу са Планом.

Поступање школе у случајевима сумње или утврђеног вређања угледа, части или достојанства личности и дискриминаторног понашања од стране ученика

Члан 22.

Дискриминаторно понашање ученика се, према критеријумима и матрици за процену нивоа дискриминације прописаним Правилником о поступању установе у случају сумње или утврђеног дискриминаторног понашања и вређања угледа, части или достојанства личности, сврстава у један од три нивоа дискриминаторног понашања, у зависности од:

- 1) узраста ученика;
- 2) интензитета, трајања и учесталости дискриминаторног понашања;
- 3) облика и начина дискриминаторног понашања - узнемиравање и понижавајуће поступање;
- 4) последица дискриминаторног понашања.

Мере и активности које се предузимају у интервенцији зависе од нивоа дискриминаторног понашања ученика.

Када се дискриминаторно понашање догоди ван простора школе, у било које време, а од стране ученика, школа предузима мере појачаног васпитног рада, без вођења васпитно-дисциплинског поступка.

Уколико се дискриминаторно понашање догоди у простору школе у време образовно-васпитног рада и других активности, предузимају се мере појачаног васпитног рада, покреће, води и окончава васпитно-дисциплински поступак, у роковима и на начин утврђен Законом.

У случају повреде части, угледа и достојанства запосленог од стране ученика примењују се мере и активности прописане за трећи ниво вршњачког насиља.

Члан 23.

Редослед поступања у интервенцији зависи од тога да ли се дискриминаторно понашање припрема, догађа или се догодило.

Редослед поступања у интервенцији је следећи:

1) Проверавање добијене информације да се дискриминаторно понашање припрема или се догодило. У случају непотврђене сумње дискриминаторног понашања, појачава се васпитни рад и прати понашање ученика. Када се потврди сумња, директор и тим за заштиту предузимају мере и активности за повреду законске забране дискриминације.

2) Зауостављање дискриминаторног понашања и смиривање учесника. Након зауостављања сукоба, ако се посумња у повређивање дискриминисаног лица, затражиће се пружање прве помоћи, обезбеђивање лекарске помоћи, обавештавање полиције и центра за социјални рад.

3) Обавештавање и позивање родитеља позивањем на пријављени број контакт телефона. Уколико родитељ није доступан, установа одмах обавештава центар за социјални рад.

4) Прикупљање релевантних информација и консултације врше се у школи ради: разјашњавања околности, анализирања чињеница на што објективнији начин, процене нивоа дискриминације, ризика и предузимања одговарајућих мера и активности.

Нивои дискриминације за ученика су: први, други и најтежи - трећи ниво. Процену нивоа увек врши тим за заштиту.

Тим за заштиту информише родитеље и укључује их у појачан васпитни рад и план заштите од дискриминације.

Уколико у току консултација у школи директор и тим за заштиту, услед сложених околности не могу са сигурношћу да процене ниво дискриминације, као и да одреде одговарајуће мере и активности, у консултације укључују надлежне органе и друге организације и службе: Министарство - школску управу, центар за социјални рад, полицију, здравствену службу, Повереника и др.

5) Предузимање мера и активности према ученику и то за све нивое дискриминације.

План заштите од дискриминације сачињава се за конкретну ситуацију сваког од нивоа и за све учеснике - дискриминисано лице, извршиоца дискриминације и сведоке. План заштите од дискриминације зависи од: узраста и броја учесника, облика и нивоа дискриминације, последица по лице и колектив и сл.

Када тим за заштиту процени да постоји потреба да се, осим појачаног васпитног рада или васпитног рада који у интензитету одговара потребама ученика, прилагоди и образовно-васпитни рад, предложиће тиму за пружање додатне образовне подршке припрему индивидуалног образовног плана.

План заштите од дискриминације сачињава тим за заштиту заједно са одељењским старешином, односно психологом, педагогом (уколико нису чланови тима за заштиту), директором и родитељем, а по потреби и са другим надлежним организацијама и службама. У припрему плана заштите, када год је могуће, школа ће укључити представнике одељењске заједнице, односно групе, ученичког парламента, као и учеснике у дискриминацији. План заштите укључује и информације о мерама и активностима које школа предузима самостално, у сарадњи са другим надлежним организацијама и службама и када друге надлежне организације и службе спроводе активности самостално.

За сваки процењени ниво дискриминације директор школе подноси пријаву надлежним органима, организацијама и службама и обавештава Министарство - надлежну школску управу, у року од 24 сата од догађаја. Пре пријаве обавља се разговор са родитељима, осим ако тим за заштиту, полиција или центар за социјални рад процене да тиме може да буде угрожен најбољи интерес детета и ученика.

Уколико је комуникација са медијима неопходна, одговоран је директор, осим ако постоји сумња или је утврђено да је директор извршилац дискриминације. У том случају комуникацију са медијима остварује председник школског одбора.

б) Праћење ефеката предузетих мера и активности. Школа прати понашање ученика које је дискриминисано лице и које је извршилац дискриминације, али и оних који су индиректно били укључени (сведоци). Прати се и укљученост родитеља и других надлежних органа, организација и служби. Ефекте предузетих мера прате и надлежне службе Министарства.

Поступање школе у одговору на вршњачко насиље

Члан 24.

Уколико се насиље између ученика догоди у простору школе и/или у време образовно-васпитног рада и других активности школе, предузимају се мере појачаног васпитног рада, а у складу са проценом нивоа, води и окончава васпитно-дисциплински поступак у роковима и на начин утврђен законом. Школа обавештава друге институције у зависности од процењеног нивоа насиља.

Када се насиље између ученика догоди ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад, по добијању сазнања од представника спољашње мреже заштите, Тим за заштиту процењује ниво насиља и предлаже одељењском старешини, израду Плана појачаног васпитног рада за ученика узимајући у обзир следеће: последице догађаја по учеснике, претходно понашање ученика у школи и континуитет ризичног понашања ученика.

За ученика који је претрпео насиље ван просторија школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитно рад, Тим за заштиту предлаже одељењском старешини израду Плана заштите од насиља, а према процени и укључивање представника спољашње мреже заштите.

Члан 25.

Процењивање нивоа одређеног облика насиља, злостављања и занемаривања односи се само на вршњачко насиље.

Критеријуми за процену нивоа насиља су интензитет, степен ризика, трајање и учесталост насилног понашања, последице, број учесника, узраст и карактеристика развојног периода детета, односно ученика.

Процену нивоа насиља врши се на основу прикупљених информација и чињеница, а у складу са Правилником о протоколу поступања у установи у одговору на насиље, злостављање и занемаривање.

Процену првог нивоа насиља врши, по правилу, одељењски старешина, а другог и трећег нивоа Тим за заштиту. Тим за заштиту може да редефинише процењени ниво уколико дође до нових сазнања и информација.

Када се насиље између ученика догоди ван простора школе, односно другог простора у коме школа остварује образовно-васпитни рад Тим за заштиту процењује ниво насиља.

Члан 26.

Уколико се вршњачко насиље догодило у школи или током активности које организује школа, у зависности од нивоа вршњачког насиља и злостављања преузимају се следеће интервентне мере и активности:

На првом нивоу, који процењује одељењски старешина, активности предузима самостално одељењски старешина, у сарадњи са родитељем, у смислу појачаног васпитног рада са васпитном групом, одељењском заједницом, групом ученика и индивидуално. Одељењски старешина може консултовати и психолога/педагога школе за подршку по потреби.

Изузетно, ако се насилно понашање понавља, ако појачани васпитни рад није био делотворан, ако су последице теже, ако је у питању насиље и злостављање од стране групе

према појединцу или ако исто дете и ученик трпи поновљено насиље и злостављање одељенски старешина укључује Тим за заштиту. Тим за заштиту у складу са информацијама процењује ниво и предузима даље активности.

На другом нивоу, активности предузима одељењски старешина у сарадњи са Тимом за заштиту и обавезно учешће родитеља ученика, у смислу појачаног васпитног рада, као и могућност предлагања покретања васпитно-дисциплинског поступка.

На трећем нивоу, активности предузима директор са Тимом за заштиту, уз обавезно укључивање родитеља и надлежних органа и организација (центар за социјални рад, здравствена служба, полиција, јавно тужилаштво и друге надлежне организације).

На трећем нивоу обавезно се покреће васпитно-дисциплински поступак.

Члан 27.

У План појачаног васпитног рада школа обавезно укључује родитеље ученика и представнике спољашње мреже заштите ради пружања подршке ученику и породици.

У ситуацији када родитељ не сарађује са школом, а долази до поновљеног насиља ученика школа обавештава надлежни Центар за социјални рад, документује недостатак сарадње са родитељима и примењује мере у складу са законом у односу на одговорност родитеља.

Уколико присуство родитеља у току вођења васпитно-дисциплинског поступка и реализације појачаног васпитног рада није у најбољем интересу ученика, тј. може да му штети, угрози његову безбедност или омета поступак у школи, директор обавештава Центар за социјални рад, односно Полицију или Јавног тужиоца.

Члан 28.

Када је ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом учесник ситуације насиља неопходна је сарадња Тима за заштиту и Тима за инклузивно образовање у циљу израде Плана појачаног васпитног рада. Имајући у виду здравствено стање ученика, односно развојну сметњу, предузимају се даље мере и активности у сарадњи са родитељима и представницима из здравствене и социјалне заштите, у складу са проценом потреба за подршком.

Члан 29.

Ученици старости до 14 година нису кривично и прекршајно одговорни, те се према њима не може покренути кривични, нити прекршајни поступак за извршено насиље, већ се према њима искључиво примењују активности из надлежности образовно-васпитног система, здравственог и система социјалне заштите.

У ситуацијама када је реч о ученицима изнад 14 година обавештава се јавни тужилац за малолетнике и полиција, а предузимају се и активности из надлежности образовно-васпитног система, здравственог и система социјалне заштите.

Поступање школе у односу на настилно понашање ученика према запосленом

Члан 30.

Школа је дужна да поступа увек када постоји сумња или сазнање да запослени трпи насиље од стране ученика, у школи или за време организовања активности школе.

Када је ученик починилац насиља према запосленом, директор је дужан да одмах обавести родитеља и центар за социјални рад; да покрене васпитно-дисциплински поступак и да изрекне васпитно-дисциплинску меру, у складу са законом за ученике старости до 14 година, а за ученике изнад 14 година, осим наведених активности и да обавести надлежно Јавно тужилаштво и Полицију.

Када је ученик са сметњама у развоју и инвалидитетом починилац насиља према запосленом, неопходно је да директор у сарадњи са тимом за заштиту и тимом за инклузивно образовање утврди да ли је испољено (агресивно) понашање ученика последица

здравственог стања, односно развојне сметње и у складу са тим се предузимају даље мере и активности, односно процењују кога је потребно укључити од спољашње мреже заштите (стручњаци из здравственог система, социјалне заштите и др.).

Када су ученици сведоци насиља ученика према запосленом, тим за заштиту израђује план заштите за ученике.

Васпитне мере за лакше повреде обавеза ученика

Члан 31.

За лакшу повреду обавеза ученику се изричу васпитне мере - опомена, укор одељењског старешине или укор одељењског већа, на основу изјашњавања наставника који остварују наставу у одељењу ученика, у складу са општим актом школе.

Васпитна мера се изриче након спроведеног поступка за утврђивање одговорности за лакше повреде обавеза ученика.

Изрицање васпитних мера: укор одељењског старешине и укор одељењског већа утиче на оцену из владања у току полугодишта и на закључну оцену из владања.

Васпитно-дисциплинске мере за теже повреде обавеза ученика

Члан 32.

За тежу повреду обавеза ученику, се изричу васпитно-дисциплинска мере: укор директора и укор наставничког већа, уколико друге изречене мере и активности не доводе до побољшања у понашању ученика.

Изузетно од става 1. овог члана, за теже повреде обавеза ученика из члана 83. став 8. тач. 4) и 5) Закона ученику се може изрећи васпитно-дисциплинска мера - премештај у другу основну школу.

Васпитно-дисциплинска мера за тежу повреду обавезе изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности за тежу повреду обавезе ученика.

Васпитно-дисциплинска мера изречена за тежу повреду обавезе ученика утиче на оцену из владања у току полугодишта и на закључну оцену из владања.

Изузетно, када ученик учини тежу повреду обавезе ученика на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак, одељењски старешина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања ученику на крају другог полугодишта.

Васпитно-дисциплинске мере за повреде забране

Члан 33.

За учињену повреду забране из члана 110-112. Закона о основама система образовања и васпитања ученику се изричу васпитно-дисциплинске мере:

- 1) укор директора или укор наставничког већа;
- 2) премештај ученика од петог до осмог разреда у другу основну школу на основу одлуке наставничког већа, уз сагласност школе у коју прелази, а уз обавештавање родитеља односно другог законског заступника.

Васпитно-дисциплинска мера за повреду забране изриче се ученику након спроведеног васпитно-дисциплинског поступка и утврђене одговорности за повреду забране.

Васпитно-дисциплинска мера за повреду забране утиче на оцену из владања у току полугодишта и на закључну оцену из владања.

Изузетно, када ученик учини повреду забране из чл. 110-112. Закона на крају другог полугодишта, када није могуће водити васпитно-дисциплински поступак, одељењски старшина по прибављеној процени тима за заштиту ученика предлаже одељењском већу смањење закључне оцене из владања ученику на крају другог полугодишта.

Члан 34.

Васпитна и васпитно-дисциплинска мера може да се изрекне ученику ако је школа претходно предузела непоходне активности појачаног васпитног рада и друштвено-корисног и хуманитарног рада.

Када предузете неопходне активности појачаног васпитног рада и друштвено-корисног и хуманитарног рада доведу до позитивне промене понашања ученика, обуставиће се поступак, осим ако је учињеном повредом забране из члана 110-112. Закона озбиљно угрожен интегритет другог лица.

Васпитне и васпитно-дисциплинске мере изричу се у школској години у којој је учињена повреда обавезе ученика.

Члан 35.

Ученик, родитељ односно други законски заступник ученика има право да поднесе жалбу Школском одбору на изречену васпитно-дисциплинску меру за извршену тежу повреду обавезе ученика или повреду забране из члана 110-112. Закона о основама ситема образовања и васпитања, у року од осам дана од дана достављања решења о утврђивању одговорности и изреченој мери.

Школски одбор решава решењем по жалби на решење директора о изреченој васпитно-дисциплинској мери у року од 15 дана од дана достављања жалбе од стране ученика, родитеља, односно другог законског заступника.

Жалба одлаже извршење решења директора.

Утицај неоправданог изостајања и изречених васпитних и васпитно-дисциплинских мера на оцену из владања

Члан 36.

Ученик првог разреда се оцењује најмање два пута у полугодишту из владања, појединачним описним оценама, на основу којих се на крају првог и другог полугодишта утврђује закључна оцена из владања ученика: примерно, врло добро, добро, задовољавајуће и незадовољавајуће, која не утиче на општи успех ученика.

Појединачна описна оцена из владања ученика првог разреда садржи и васпитну препоруку.

Опис односа према школским обавезама и сопственим правима и обавезама јесте:

- 1) у потпуности извршава обавезе у школи;
- 2) углавном извршава обавезе у школи;
- 3) делимично извршава обавезе у школи;
- 4) углавном не извршава обавезе;
- 5) не извршава обавезе у школи.

Опис понашања према другим ученицима, запосленима у школи и другим организацијама у којима се остварује образовно-васпитни рад, школској имовини и имовини других лица, изреченој васпитној или васпитно-дисциплинској мери, заштити и очувању животне средине јесте:

- 1) представља позитиван пример другима својим односом;
- 2) има најчешће коректан однос;
- 3) понекад се непримерено односи;
- 4) често има непримерен однос;
- 5) најчешће има непримерен однос.

Члан 37.

Ученик другог до осмог разреда се оцењује најмање два пута у полугодишту из владања, појединачним бројчаним оценама, на основу којих се на крају првог и другог полугодишта утврђује закључна оцена из владања ученика: примерно (5), врло добро (4), добро (3), задовољавајуће (2) и незадовољавајуће (1) и утиче на општи успех ученика.

Члан 38.

Ученик другог до осмог разреда који неоправдано изостаје са наставе у току школске године, а на основу редовног праћења и обавештавања родитеља, оцењује се појединачном оценом из владања, која повлачи изрицање васпитне и васпитно-дисциплинске мере.

Ученику који неоправдано изостане са наставе:

- 1) 5 часова, појачава се васпитни рад;
- 2) 6 часова, изриче се опомена уколико је појачан васпитни рад у трајању од две недеље спроведен и сачињен извештај о појачаном васпитном раду, односно након спровођења појачаног васпитног рада у трајању од 2 (две) недеље и сачињавања извештаја о појачаном васпитном раду уколико појачан васпитни рад није спроведен;
- 3) 8 часова, даје се оцена врло добро (4) и изриче укор одељењског старешине;
- 4) највише 15 часова даје се оцена добро (3) и изриче укор одељењског већа;
- 5) највише 25 часова даје се оцена задовољавајуће (2);
- 6) 26 и више часова даје се оцена незадовољавајуће (1).

Након што се ученик, по основу изостајања са највише 25 часова, оцени оценом задовољавајуће (2) изричу се поступно васпитно-дисциплинске мере:

1. укор директора уколико ученик изостане са више од 25 часова, од чега више од 15 часова након писменог обавештавања родитеља, односно другог законског заступника од стране школе;
2. укор наставничког већа уколико ученик након изрицања мере укора директора због неоправданог изостајања и оцењивања оценом незадовољавајуће (1), по основу изостајања са 26 и више часова, настави да неоправдано изостаје са наставе.

Оцене дате на основу неоправданог изостајања са наставе сматрају се појединачним оценама и саставни су део закључне оцене из владања.

Са учеником који неоправдано изостаје са наставе мера појачаног васпитног рада се спроводи до позитивне промене понашања ученика, односно до престанка непоправданог изостајања са наставе.

Школа је у обавези да евидентиране изостанке утврди као оправдане или неоправдане одмах, а најкасније у року од осам радних дана од дана повратка ученика на наставу.

Члан 39.

Ученик другог до осмог разреда коме је у току школске године изречена васпитна, односно васпитно-дисциплинска мера оцењује се из владања:

- 1) врло добро (4) – за укор одељењског старешине;
- 2) добро (3) – за укор одељењског већа;
- 3) задовољавајуће (2) - за укор директора;
- 4) незадовољавајуће (1) - за укор наставничког већа и премештај ученика петог до осмог разреда у другу основну школу.

Оцене дате на основу изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере сматрају се појединачним оценама и саставни су део закључне оцене из владања.

Ученик који је оцењен на основу непоравданог изостајања, не оцењује се на основу изречене васпитне, односно васпитно-дисциплинске мере уколико је разлог за изрицање мере неоправдано изостајање ученика.

Материјална одговорност ученика

Члан 40.

Ученик, његов родитељ, односно други законски заступник ученика одговара за материјалну штету коју ученик нанесе Школи намерно или крајњом непажњом, у складу са законом.

Поступак за утврђивање материјалне одговорности ученика покреће директор, а води комисија коју формира директор и чији је члан и одељенски старешина.

За штету коју је проузроковало више ученика, одговорност је солидарна уколико није могуће утврдити степен одговорности сваког од ученика за насталу штету.

Директор, на основу предлога комисије, доноси решење о материјалној одговорности ученика, висини штете и року за накнаду штете.

Директор може донети одлуку о ослобођењу ученика, његовог родитеља, односно другог законског заступника ученика материјалне одговорности за штету, због тешке материјалне ситуације.

На решење директора о материјалној одговорности ученик, његов родитељ односно други законски заступник ученика може изјавити жалбу Школском одбору, у року од 15 дана од дана пријема решења.

Школски одбор доноси одлуку у року од 15 дана од дана пријема жалбе.

Завршне одредбе

Члан 41.

Ступањем на снагу овог Правилника престаје да важи Правилник о васпитно-дисциплинској и материјалној одговорности ученика ОШ „Светозар Марковић“ у Лесковац дел. бр292 од 29.03.2018. и 797 од 12.07.2023. године.

Члан 42.

Правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на огласној табли школе.

Председник
Школског одбора
ОШ „Светозар Марковић“
Лесковац

Валентина Тренчић

Правилник је објављен на огласној табли школе дана 26.04.2024. године.

Секретар
ОШ „Светозар Марковић“
Лесковац

Данијела Филиповић